

T.C.
ANKARA
15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/3742
KARAR NO : 2017/2794

DAVACI : Tok Oto Market Mustafa Tok
VEKİLİ : Av. Mustafa Kiraz
Cevizli Mah.Zuhal Cad. Dumankaya Ritim İstanbul Konufları
No:44 K:6 D.52 Maltepe/İSTANBUL

DAVALI : Rekabet Kurumu Başkanlığı
VEKİLİ : Av.Meltem Türkoğlu - Üniversiteler Mah. 1597 Cad. No:9
Çankaya/ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ.'nin distribütörü olduğu otomobil amortisörlerinin satış ve pazarlamasını yapan davacı şirket tarafından, satış ve pazarlama yöntemleri ile hızla büyüdükleri ve bu durumun rakip firmaları rahatsız ettiği belirtilerek rakip firmaların Maysan Mando firması üzerinde baskı oluşturdukları ve firma tarafından bayilik sözleşmesi sonlandırılmadan kendi şirketlerine ürün tedarik edilmemeye başlandığı iddialarıyla yapılan şikayet üzerine; şikayet olunan Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ. firması hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41.maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde alınan 18.02.2016 tarih ve 16-05/107-48 sayılı Kurul kararının, haksız ve hukuka aykırı olduğu, zira; Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ. firmasının sektörde hakim durumda olan bir firma olduğu, bu alanda kendi firmalarının dışlandığı, davalı idarenin inceleme ve araştırma görevini eksik yerine getirdiği iddialarıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacı şirketin şikayeti üzerine yapılan önaraştırma neticesinde hazırlanan önaraştırma raporunda 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kaspamında bir ihlal bulunduğu yolunda tespit yapılamadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 15. İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüşüldü:

Dava; Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ.'nin distribütörü olduğu otomobil amortisörlerinin satış ve pazarlamasını yapan davacı şirket tarafından, Maysan Mando firması tarafından bayilik sözleşmesi sonlandırılmadan kendi şirketlerine ürün tedarik edilmemeye başlandığı iddialarıyla yapılan şikayet üzerine; şikayet olunan Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ. firması hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41.maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde alınan 18.02.2016 tarih ve 16-05/107-48 sayılı Kurul kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının; mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu

T.C.
ANKARA
15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/3742

KARAR NO : 2017/2794

hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetimleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş; **2. maddesinde**, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlarının, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tesbit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına gireceği hükme bağlanmış; **27. maddesinin (a) bendinde** ise, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır. Anılan Yasa'nın **40. maddesinde**, Kurul, resen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar verir. Önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da birkaçını raportör olarak görevlendirir. Önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildirir hükmüne, **41. maddesinde**, Önaraştırma raporunun Kurula teslimini takip eden 10 gün içinde, Kurul elde edilmiş olan bilgileri değerlendirerek karar vermek üzere toplanır ve soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verir hükmüne yer verilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un **4. maddesinin birinci fıkrasında**, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanmış olmakla birlikte hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan **6. maddesinde** ise, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması halinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, anılan maddede kötüye kullanma hallerine örnekler verilmiştir. Maddede sayılan örnekler:

"a) Ticarî faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması,

c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış hâlinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,

d) Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticarî avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,

T.C.
ANKARA
15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/3742

KARAR NO : 2017/2794

e)Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması." olarak sayılmıştır.

Dava dosyanın incelenmesinden, davacı şirket tarafından; şikayetçi olduğu Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ.'nin distribütörü olduğu otomobil amortisörlerinin satış ve pazarlamasının yapıldığı, satış ve pazarlama yöntemleri ile hızla büyüdükleri ve bu durumun rakip firmaları rahatsız ettiği belirtilerek rakip firmaların Maysan Mando firması üzerinde baskı oluşturdukları ve firma tarafından bayilik sözleşmesi sonlandırılmadan kendi şirketlerine ürün tedarik edilmemeye başlandığı iddialarına yer verilmek suretiyle yapılan şikayet üzerine hazırlanan 3.2.2016 tarih ve 2015-4-42/ÖA sayılı ilk inceleme raporunun görüşülmesi üzerine önaraştırma yapılmasına karar verildiği, konuya ilişkin hazırlanan önaraştırma raporunun dava konusu yapılan 18.2.2016 tarih ve 16-05/107-48 sayılı Kurul toplantısında görüşüldüğü ve Rekabet Kurulu kararında;

Şikayetçi'nin rakibi konumundaki bayilerin MAYSAN MANDO'ya mal vermemesi konusunda baskı yaptıkları iddiasının anılan madde kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte olduğu, bu çerçevede öncelikle MAYSAN MANDO ve bayileri arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın var olup olmadığı hususunun incelendiği, ancak, yapılan yerinde incelemede söz konusu iddiayı destekler nitelikte herhangi bir bulgu veya belgeye rastlanmadığı, bununla birlikte incelenen e-posta yazışmalarından, sadece şikayetçi'nin değil başka bayilerin de MAYSAN MANDO ürünlerinin arzında yaşanan gecikmelerden şikayetçi olduğu, bahse konu gecikmelerin sebebinin MAYSAN MANDO yetkilisi tarafından pazarlama stratejisinde yapılan değişiklik olarak açıklandığı; 2015 yılında, basına yansıyan haberlerde de ifade edildiği üzere, otomotiv arzında ve talebinde rekor kabul edilebilecek artışlar olduğu ve yeni araç üreticilerinin amortisör talebini arttırdığı, ancak MAYSAN MANDO'nun üretimi ve stokları bu yoğunlukta bir talebe hazır olmadığı için öncelikli olarak daha kârlı olan yeni araç üreticilerine mal sevkiyatı yapıldığı; bu durumun bayilere yapılan sevkiyatlarda gecikmelere neden olduğu, dolayısıyla şikayetçi'ye ürün sevkiyatının gecikmesindeki sebeplerden birinin OEM'lerin amortisör talebindeki artış ve MAYSAN MANDO tarafından önceliğin bu talebin karşılanmasına verilmesinin olduğunun anlaşıldığı, şikayetçinin, sevkiyatların diğer bayilerin baskıları üzerine MAYSAN MANDO tarafından kasıtlı olarak geciktirildiğini ve daha sonra ise tamamen durdurulduğu iddiasının ilişkin olarak MAYSAN MANDO'da yapılan incelemede doğrudan yahut dolaylı olarak mal vermeyi/sözleşme yapmayı reddetmeye dayanak teşkil edebilecek herhangi bir yazışmaya rastlanmadığı, MAYSAN MANDO'ya, bayilerle kurulan sözleşmeye dayalı ilişkinin hangi hallerde sonlandırıldığı sorulduğunda; bugüne kadar sık sık bayiliğin sonlandırılması durumuyla karşılaşmadığı, ancak istisnai durumlarda bayilik ilişkisinin bitirildiği, bu hallerin öncelikli olarak bayiden gelen siparişin uygun zamanda sevk edilememesi nedeniyle bayi tarafından gelen talep üzerine olduğu, ikinci olarak fatura vadelerine uyumsuzluktan bir diğer ifade ile mutabık kalınan ödeme koşullarına uyarıldığı halde bayi tarafından uyulmamasından kaynaklanabileceği ifade edildiği, üçüncü olarak, bayilerin istenilen satış rakamına ve prim hedefine uymaması durumunda bayi prim sistemine giremediği ve bayiliğin sonlandırıldığı belirtilen, bayinin teminat mektubunu (her bayi yaptığı satış oranında teminat mektubu sunmak zorunda) yenilememesi durumunda da bayilik ilişkisinin otomatik olarak son bulduğunun ifade edildiği, MAYSAN MANDO yetkilisi tarafından şifahen, sevkiyatlarda yaşanan gecikmeler üzerine bazı bayilerin teminat mektuplarını yenilemediği ve bunun sonucunda bayilik ilişkisinin bittiğinin ifade edildiği, bu çerçevede

T.C.
ANKARA
15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/3742
KARAR NO : 2017/2794

esasında bayilik ilişkisinin şikayetçi tarafından bitirildiğinin anlaşıldığı, MAYSAN MANDO tarafından üretilen amortisörlerin şikayetçi'nin otomotiv yedek parça pazarında rekabet edebilmesi bakımından vazgeçilmez olmadığının anlaşıldığı, nitekim dosyada yer alan ciro bilgilerine bakıldığında, MAYSAN MANDO ürünlerinin şikayetçi'nin toplam gelirleri içindeki payının çok düşük olduğunun görüldüğü, bu bakımdan, söz konusu ürünleri satamamanın şikayetçi'nin pazar dışına itilmesine ya da alt pazardaki etkin rekabetin ortadan kalkmasına yol açmasının mümkün olmadığı değerlendirildiği bu çerçevede, mal vermeyi reddetmenin kötüye kullanma olarak nitelendirilebilmesi için gerekli koşullarının mevcut olay bakımından karşılanmadığı ve bu haliyle MAYSAN MANDO'nun şikayetçi'ye ürün sevkiyatı yapmamasının kötüye kullanma olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine ulaşıldığı belirtilmek suretiyle Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ.' firması hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda aktarımı yapılan mevzuata göre, soruşturma açılmasına yeterli bilgi ve belge varsa doğrudan soruşturma açılmasına karar verilebileceği, doğrudan soruşturma açılmasına yetecek bilgi ve belge bulunmadığı hallerde ise daha fazla bilgi veya belge elde edebilmek için önaraştırma yapılabileceği ve önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgi ve deliller ile önaraştırma raporu Kurulca değerlendirilerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verilebileceği, bu iki karar türünden birini verme hususunda Rekabet Kurulunun takdir yetkisinin bulunduğu ve bu yetkinin 4054 sayılı Yasanın 1.maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirme hedefi doğrultusunda kullanılması gerektiği açıktır.

Bu bakımdan, önaraştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlâl eden eylem, karar ve anlaşmaların söz konusu olmadığına *hiç bir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkması halinde Kurulca soruşturma açılmamasına karar verileceği*, ancak önaraştırma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin *bu sonuca ulaşmaya elverişli olmaması veya yetersizliği halinde ise soruşturma açılmasına karar verilmesi gerektiği izahtan varestedir*

Bakılan davada; davacı şirket ile Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ. arasında 2009 yılında bayilik anlaşması yapıldığı, bu anlaşma gereği davacı şirkete 2015 yılı Bahar dönemine kadar ürün sevkiyatının yapıldığı ancak bayilik sözleşmesi sonlandırılmadığı halde 2015 Mayıs ayından itibaren ürün sevkiyatı yapılmadığı, Kurum kararında örnek olarak gösterilen ve diğer firmalara da mal sevkiyatının yapılamadığına dair e-posta içeriklerinin kısa süreli gecikmelerden bahsettiği, diğer firmalara sevkiyat yapılmamasının süreklilik arz ettiğine ilişkin olmadığı, öte yandan davacı şirketin toptan satış yapan bir şirket olduğu, şikayet edilen şirketten mal tedarik edememesi halinde bu ürünü kendilerinden satın alamayan tüketicilerin bu ürünle birlikte diğer ürünlerin siparişinden de vazgeçmesi bu durumun da alt pazarda rekabeti ve piyasa etkinliğini azaltarak fiyatların yükselmesi neticesinde tüketicinin zararına yol açmasının muhtemel olması karşısında, davacı şirketin iddiaları ile ilgili olarak yapılan önaraştırma sırasında elde edilen deliller doğrultusunda araştırmanın genişletilmesi ve elde edilecek bilgi, belge ve delillerin değerlendirilmesi suretiyle davacının iddialarının her türlü şüpheden uzak bir şekilde açıklığa kavuşturulması için soruşturma açılması gerekirken şikâyet konusu iddialarla ilgili olarak yeterli inceleme ve araştırma yapılmadan, soruşturma açılmaması yönünde alınan dava konusu Rekabet Kurulu kararında 4054 sayılı Kanun'a uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan

T.C.
ANKARA
15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/3742
KARAR NO : 2017/2794

143,75-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, A.A.Ü.T uyarınca belirlenen 990,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nde istinaf yolu açık olmak üzere 25/10/2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan
ABDULLAH ŞAHİN
37914
X

Üye
NUMAN BOZKURT
191811

Üye
MAHMUT VURAL
178524

YARGILAMA GİDERLERİ :	
Başvurma Harcı :	29,20 TL
Karar Harcı :	29,20 TL
Vekalet Harcı :	4,60 TL
Posta Gideri :	80,75 TL
<hr/>	
TOPLAM :	143,75 TL

AZLIK OYU

4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması yasaklanmakta olup maddenin devamında örnek vermek suretiyle bazı kötüye kullanma halleri sayılmaktadır. Buna göre anılan madde uygulamasında bir teşebbüsün hakim durumda olması tek başına ihlal olarak değerlendirilmemekle birlikte hakim durumdaki bir firmanın piyasada sahip olduğu gücü kullanmak suretiyle rekabeti bozucu nitelikteki eylem ve fiiller yasaklanmaktadır. Bu bakımdan bir teşebbüsün mal veya hizmet piyasasında gerçekleştirdiği bir davranışın Kanunun 6.maddesi kapsamında ihlal teşkil edebilmesi için davranışı gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hakim durumda olması ve davranışın bir kötüye kullanma niteliği taşıması gerekmektedir. **Başka bir ifade ile, söz konusu iki koşulun birlikte gerçekleşmiş olması gerekmekte olup dolayısıyla ilgili piyasada hakim durumda bulunmayan bir teşebbüsün kötüye kullanma davranışı Kanun'un 6. maddesinin ihlali sayılmayacağı için ayrıca davranışın kötüye kullanma olup olmadığının değerlendirilmesine de gerek bulunmamaktadır.**

Uyuşmazlıkta, dava dosyasına sunulan bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda, 4054 sayılı Kanun uyarınca hakim durumun kötüye kullanılmasından bahsedilebilmesi için öncelikle şikayet edilen Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ.'nin iş yaptığı sektörde hakim durumda bulunması gerekmekte olup, dosyaya sunulan belgelerin incelenmesinden aynı iş sektöründe şikayet edilen firma dışında iki firmanın daha bulunduğu,

T.C.
ANKARA
15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/3742
KARAR NO : 2017/2794

şikayet edilen Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. AŞ.'nin ürünlerinin davacının yıllık toplam cirosundaki payının çok düşük olduğu ve Maysan Mando'nun davacı dışındaki firmalara da ürün sevkiyatının kabul edilebilir sebeplerle şikayet edilen dönem için durduğu göz önünde bulundurulduğunda, dava konusu Kurum kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği görüşüyle, dava konusu işlemin iptali yönündeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Başkan
ABDULLAH ŞAHİN
37914

